12. REVIJA FILMSKIH AMATERA

Bilanca bez mnogo sjaja

Revija naših filmskih amatera, koja se ove godine održala po 12. put, pružila nam je priliku da u dvije večeri vidimo dvadeset šest filmova nastalih u ovom vrlo širokom pokretu. Danas je filmski amaterizam u velikoj mjeri prevladao sve tehničke bolesti, i danas se doduše radi sa osmicama, ali i sa šesnaesticama, sada se film ozvučava na nekoliko načina i danas više na projekcijama ne puca traka! Sve je to dokaz da naši filmski amateri idu bar većim dijelom ukorak sa suvremenom tehnikom koja je i njima donijela mnoga olaškanja i učinila da se razina filmske produkcije znatno podigne. Ali, što se vidi sa tih traka, što rade ti mladi ljudi koji se filmom bave prije svega iz ljubavi, iz entuzijazma, ali i sa malim ili većim autorskim taštinama?...

Dok su se nekad pred našim očima vrtjeli masovno putopisni i obiteljski filmovi, a nešto kasnije skromni ili manje skromni pokušaji da se oskudnom tehnikom »eksperimentira« (što je tada bilo uspjelo jedino Pansiniju, Peteku i Gotovcu!), sada su to filmovi određenih tema koje se razvijaju u dokumentarnoj, igranoj i tzv. žanr. vrsti filmova. Još uvijek se amateri osjećaju pozvanima da svojim kamerama bilježe neke detalje iz života do kojih profesionalni film ne stiže, ili to čini rjeđe, pa tako nastaju neki uspjeli dokumentarci, koji se vrlo lako nađu na granici profesionalnog pristupa. Ipak, naivnost amaterske neposrednosti prisutna je i u takvima kao što su, na ovoj reviji prikazani, filmovi »Iščekivanje« Petra Trinajstića, »Josip« Igora Ristića, »Ličko čijanje« Dragoljuba Petkovića, »Šindra« Željka Sklenara, »Najveći dan« Tatjane Ivančić, te »Jedan dan brigade« Radivoja Petraka i »Jaglun« Franje Depope. U ovim je filmovima, na primjer, amaterizam pokazao onu svoju, recimo tako, društvenu opravdanost, bilježeći detalje iz života, detalje koji ostaju kao dokumenti vremena. Dakako, svi ovi autori iskazuju težnju ka što profesionalnijoj obradi filma, što im se ne može i ne treba zamjeriti.

Amateri vrlo rado pokušavaju filmom izraziti neko raspoloženje, atmosferu, žele razmišljati, meditirati i izricati neke opće ili manje opće istine. Tu s manje ili više domašaja okušavaju svoje snage Petar Trinajstić sa filmovima »Tijelo« i »Bez naslova« ali u domenama već viđenog, Radovan Cepeljak na način dokumentarca filmom »1. 11. 1979«, Željko Hiršman i Nino Matković nedorečenim filmom »Sjećanje«, Ivan Jukić zanimljivim filmom »Slutnja«, Davor Turković mračnim filmom »Šah partija prva«, te Željko Luković također donekle otuđenim filmom »Pučinjak«. Filmovi kojima je ideja, zrno duhovitosti, zamisao ili tek detalj dovoljan da razviju malu priču, s cakom ili bez nje, su »Odluka« Ivana Ivanovića i Lea Grčića, ali bez mnogo duha, »Žiriranje u 11,59« Vojislava Devetaka, uspio film (od rijetkih s adekvatnom muzičkom pratnjom) »Teatar sjena« Marka Nenadovića, duhovit film »Ponte ZE-TE-PE« Radovana Mađarca, film s uspjelim trikovima »Flora deflorta« Darka Kiša, iskren film »If...« Marina Pajića, film također s cakom. »Prognoza« Tatjane Ivančić, te dva zaista duhovita filma Ivana Faktora »I program« i »Ravnoteža na tavanu OZ-a«.

Konačna bilanca ove smotre nije senzacionalna, daleko je više korektna ili čak i zadovoljavajuća. Iznenađenja nije bilo. Na smotri vidjeli smo filmove amatera iz Osijeka, Rijeke, Ravne Gore, Slavonske Požege i Zagreba. Dodajmo da je među njima bilo i onih koji su se okušavali s crtanim filmom, te da su filmovi »Naivac« Nenada Mirkovića, »Mislilac« Željka Baloga i Lea Grčića, te »Ptičica« Jadranka Barišića, pokazali po nešto duha i po nešto animatorske vještine.

Ipak mnogi među ovim filmovima patili su od nekih zajedničkih slabosti: ponavljanje kadrova, neadekvatna muzička kulisa, slaba zvučna sinhronizacija, ili, a to je skoro redovita pojava, – dugačke špice, neki put čak dulje od filma... Dakle i ovdje ima amaterske taštine za koju se troše čak i metri vrlo skupe filmske trake...

MIRA BOGLIĆ